

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.383/2021/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. december 13.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek):

Első fok: Gödöllői Járásbíróság, 5.B.275/2020/8., ítélet,

előkészítő ülés, 2021. február 10., jogerő napja: 2021. február 15.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gödöllői Járásbíróság 5.B.275/2020/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a járásbíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Gödöllői Járásbíróság a 2021. február 10. napján meghozott 5.B.275/2020/8. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért a többszörös visszaeső terheltet halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetésből nem bocsátható feltételes szabadságra. Kötelezte arra, hogy a magánfél részére fizessen meg 75.000 forint kártérítést és annak kamatát. Rendelkezett a bűnügyi költségről, továbbá eljárási illeték megfizetésére kötelezte a terheltet. Az ítélet 2021. február 15. napján jogerőre emelkedett.

II.

[2] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Gödöllői Járásbíróság 5.B.275/2020/8. számú ítéletének hatályon kívül helyezése, és a bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[3] Indokai szerint a sértett sérelmére elkövetett lopás vétségeként értékelt cselekmény elévült, hiszen annak elkövetési ideje megegyezik a Bicskei Járásbíróság 7.Sze.14/2021/3. számú végzésében írt elkövetési idővel.

[4] Ez utóbbi, 2021. február 10. napján kelt végzésben a járásbíróság a terhelttel szemben tulajdon elleni szabálysértés miatt folytatott szabálysértési eljárást elévülés okán szüntette meg figyelemmel arra, hogy a 2018. június 19. 21 óra és 2018. június 20. 8 óra közötti elkövetés óta 2 év eltelt.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.477/2021/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[6] Álláspontja szerint a Bicskei Járásbíróság a terhelt által hivatkozott 7.Sze.14/2021/3. számú végzése egy olyan szabálysértési ügyben született, amelyben ugyan a terhelt volt az eljárás alá vont személy, azonban az eljárás tárgyává tett cselekmény nem a Gödöllői Járásbíróság 5.B.275/2020/8. számú jogerős ítéletével elbírált bűncselekménnyel volt azonos. A jogerős ítélettel elbíralt cselekmények esetében a szabálysértési értékhatárt meghaladó összegű az elkövetési értékek, így azokkal összefüggésben elévülés nem állapítható meg.

III.

[7] A felülvizsgálati indítvány eltérő okból alapos.

[8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[9] A Kúria a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be [Be. 659. § (6) bekezdés].

[10] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés h) pont első fordulata szerint ilyen eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el.

[11] A Be. 504. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltétele, hogy

- a vádlott e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette,
- a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,
- a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.

[12] Ehhez képest a Be. 502. § (3) bekezdése az előkészítő ülés menetével kapcsolatban rögzíti, hogy az előkészítő ülés megkezdése és a vád lényegének ismertetése után a bíróság a

vádlottat kihallgatja, melynek megkezdésekor a Be. 185. § (1) bekezdésben írt terhelti figyelmeztetésen kívül figyelmezteti a vádlottat az 500. § (2) bekezdésében foglaltakra.

[13] A Be. 502. § (5) bekezdése szerint a (3) bekezdésben meghatározott figyelmeztetéseket követően a bíróság kérdést intéz a vádlotthoz, hogy beismeri-e a bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményben.

[14] A Be. 504. § (1) bekezdése értelmében, ha a vádlott a bűnösségét beismeri, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. A vádlott kihallgatása – az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – a Be. 504. § (2) bekezdésben meghatározott feltételek vizsgálatára irányul.

[15] E szabályok egybevetése alapján nyilvánvaló, hogy a bíróság csak akkor kerülhet abba a helyzetbe, hogy a Be. 504. § (2) bekezdésében írt szempontok alapján megvizsgálja a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata elfogadásának lehetőségét, ha a vádlott ilyen nyilatkozatot tesz.

[16] Másként fogalmazva a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata elfogadásának értelemszerű előfeltétele, hogy e nyilatkozat a bíróság számára rendelkezésre álljon. Ezt egyértelműen kifejezésre is juttatja a Be. 504. § (1) bekezdésének idézett rendelkezése.

[17] A vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata akkor áll rendelkezésre, ha azt az előkészítő ülésről felvett jegyzőkönyv – az elhangzottaknak megfelelően – tartalmazza, ekként az eljárás követhető, ellenőrizhető.

[18] A Be. 444. § (1) bekezdése szerint a bíróság eljárásáról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv tartalmi követelményeit a Be. 445. § (2) bekezdése rögzíti. A Be. 445. § (2) bekezdés a) pontja rendelkezik arról, hogy a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az eljárási cselekmény menetét és az annak során történeteket úgy, hogy a jegyzőkönyv alapján azt is lehessen állapítani, hogy az eljárási szabályokat megtartották-e, a b) pont szerint pedig a vádlott és a tanú vallomását, valamint a szakértő véleményét.

[19] A Be. 445. § (8) bekezdése lehetőséget ad rövidített jegyzőkönyv készítésére, ha a bíróság ügydöntő határozata első fokon vagy másodfokon jogerőre emelkedik. Ilyenkor a rövidített jegyzőkönyvnek csak a Be. 445. § (1) bekezdésben meghatározott adatokat, valamint a bírósági eljárásnak a Be. 445. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelő leírását kell tartalmaznia.

[20] Jelen ügyben a Gödöllői Járásbíróság 5.B.275/2020/8. számú – előkészítő ülésen hozott – ítélete első fokon jogerőre emelkedett, így az előkészítő ülésről a Be. 445. § (8) bekezdése alapján rövidített jegyzőkönyv készült. Ezt egyértelműen rögzíti az 5.B.275/2020/8. számú jegyzőkönyv – oldalszámozással el nem látott – második oldalának utolsó, az eljáró bíró és a jegyzőkönyvvezető aláírását követő bekezdése.

[21] A jegyzőkönyv első oldala a vádlott személyes adatait követően az alábbiakat tartalmazza:

„Bíró a törvényes figyelmeztetéseket követően meghallgatja a vádlottat.”

[22] A jegyzőkönyv szerint ezután a bíróság végzést hozott a terhelt beismerő nyilatkozatának elfogadásáról.

[23] A jegyzőkönyv második oldal első bekezdése a végzés indokolását az alábbiak szerint tartalmazza.

[24] „A vádlott a feljegyzésben foglalt tényállással egyező ténybeli és bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást tett.

A vádlott a vádirati tényállással egyező ténybeli és bűnösségre is kiterjedő beismerése önkéntes és egyértelmű, ezen nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette; beszámítási képessége teljes, beismerését az ügyiratok sem látszanak cáfolni, és a vádlott beismerésének önkéntessége iránt ésszerű kétely nem merült fel. Mivel a Be. 504. § (2) bekezdésében írt valamennyi feltétel megvalósult, ezért a bíróság a beismerő nyilatkozatot elfogadta. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 504. § (3) bekezdése zárja ki.”

[25] A jegyzőkönyv tehát nem tartalmazza – a törvényi figyelmeztetést követően és a beismerő nyilatkozat elfogadásáról hozott végzést megelőzően – a terhelt azzal kapcsolatos nyilatkozatát, hogy a Gödöllői Járási Ügyészség B.2334-32/2017. számú vádiratában terhére rótt bűncselekményekkel kapcsolatban a bűnösségét beismerte-e; illetve lemondott-e a tárgyaláshoz való jogáról.

[26] Mivel e nyilatkozatok nem szerepelnek a Gödöllői Járásbíróság 5.B.275/2020/8. számú jegyzőkönyvében, úgy kell tekinteni, hogy azok nem történtek meg.

[27] Rámutat a Kúria, hogy a terhelt előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatát és a tárgyalásról való lemondását a rövidített jegyzőkönyvben is rögzíteni kell. Ez olyan a Be. 445. § (2) bekezdés a) pontja szerinti tartalmi elem, amely nélkül nem lehet megállapítani, hogy az eljárási szabályokat a bíróság megtartotta-e.

[28] A terhelt beismerő nyilatkozatának és a tárgyalásról való lemondásának jegyzőkönyvben történő – nem mellőzhető – rögzítését nem pótolja a beismerő nyilatkozat elfogadásáról szóló végzés olyan tartalmú indokolása, amely a nyilatkozat meglétére utal.

[29] Következésképpen törvényt sértett a Gödöllői Járásbíróság, amikor az előkészítő ülésről felvett rövidített jegyzőkönyvben elmulasztotta rögzíteni a terhelt

– 185. § (1) bekezdése és az 500. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetéseit [Be. 502. § (3) bekezdés],

- a terhelt figyelmeztetésekre adott válaszát [Be. 185. § (3) bekezdés],
- bűnösséget beismerő nyilatkozatát, és
- a tárgyalásról való lemondását [Be. 504. § (1) bekezdés].

[30] Ekként úgy kell tekinteni, hogy a terhelt beismerő nyilatkozata valójában nem állt a bíróság rendelkezésére, így nem volt lehetséges annak Be. 504. § (3) bekezdése szerinti elfogadása sem, és értelemszerűen sor sem kerülhetett a Be. 504. § (2) bekezdésében írt feltételek vizsgálatára.

[31] Ebből pedig az következik, hogy a Gödöllői Járásbíróság a Be. 608. § (1) bekezdés h) pont első fordulataiban írt eljárási szabályt vétett, mivel a beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek, elsősorban az azok alapjául szolgáló beismerő nyilatkozat hiányában fogadta el.

[32] Ezáltal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[33] Ekként a Kúria a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva az elsőfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatát a Be. 663. § (2) bekezdése alapján, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárásra utasította.

IV.

[34] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. december 13.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.383/2021/7. számú végzése 2021. december 13. napján véglegessé vált.

Budapest, 2021. december 13.

Dr. Bartkó Levente s.k.

a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző